МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра геоекології і фізичної географії

Затверджено
На засіданні кафедри геоекології і фізичної географії
географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2022 р.)

Завідувач кафедри І. Круглов

Силабус з навчальної дисципліни «РЕГІОНАЛЬНА ФІЗИЧНА ГЕОРАФІЯ», що викладається в межах ОПП «Урбаністика, просторове планування і регіональний розвиток» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 106 «Географія»

Львів – 2022 р.

Назва курсу	Регіональна фізична географія
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра геоекології і фізичної географії.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	викладається в межах ОПП «Урбаністика, просторове планування і регіональний розвиток» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 106 «Географія»
Викладачі курсу	Костів Людмила Ярославівна, к.г.н., доцент
Контактна інформація викладачів	http://geography.lnu.edu.ua/ lyudmyla.kostiv@lnu.edu.ua 79000, м. Львів, вул. Дорошенка, 41, кімн. 54.
Консультації по курсу відбуваються	У день проведення лекцій і практичних занять
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/bachelor/geography
Інформація про курс	У курсі представлено огляд концепцій комплексної фізичної географії, процесів та інструментів які потрібні для аналізу природних умови континентів, океанів та їхніх регіонів, з'ясування критеріїв фізико-географічної диференціації, виявлення основних властивостивостей, що обумовлюють природну єдність та відмінність регіонів, досліджння основних екологічних проблем регіонів, наслідки антропогенного впливу на екосистеми
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Регіональна фізична географія» є нормативною дисципліною, яка викладається в 6 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Регіональна фізична географія» є формування у студентів системи знань про природу континентів і океанів та їхніх регіонів; ознайомлення із літературними та картографічними джерелами з даного курсу; географічною номенклатурою; головними рисами тектоніки, геології, клімату, внутрішніх вод, ґрунтового покриву, рослинності, природних зон регіонів материків і океанів, з'ясування причини їхнього формування та закономірності розподілу, вплив фізико-географічних умов регіонів на господарство. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 9. Здатність працювати автономно. СК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства. СК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки. СК 5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер, зокрема

	антропосфери (в контексті урбаністики, просторового плануванням і регіонального розвитку) на різних просторово- часових масштабах. СК 7. Знання і використання специфічних для урбаністики, просторового планування і регіонального розвитку теорій, парадигм, концепцій та принципів. СК 10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.
Література для вивчення дисципліни	**Основна література** Атлас вчителя. К. : Картографія, 2010. 328 с. Костів Л. Я. Фізична географія материків і океанів. Африка : нав.-методиний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 184 с. Костів Л.Я. Регіональна фізична географія. Євразія: навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 336 с Панасенко Б. Д. Фізична географія материків та океанів : навч. посіб. Вінниця : ГІПАНІС, 2005. 510 с. Регіональна фізична географія поверхні Землі / Д. Ковалишин, О. Волік, П. Дем'янчук та ін. Тернопіль, 2013. 512 с. Фізична географія материків і океанів : у 2-х т. / П. Г. Шищенко [та ін.] за ред. П. Г. Шищенка. Т. 1. : Азія. 643 с.; Т. 2. : Європа 2010. 464 с. К. : Видавн.-поліграфічний центр Київський університет. Барановська О. В. Фізична географія материків і океанів. У 2 ч. : навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Бєлова Н. В. Фізична географія материків та океанів: н**авч**. посіб**.** Івано-Франківськ, 2021. – 210 с. Гудзевич А. В. Регіональна фізична географія (Європа та Азія) : навч. посіб. Вінниця : Віндрук, 2005. 464 с **Допоміжна література** Гаврилюк В.С. Фізична географія Південної Америки: навч. посіб. К. : Вища школа, 1993. 135 с. Кукурудза С. І. Біогеографія. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 504 с. Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / [за ред. Білецького В. С.] Донецьк : Донбас, 2004. Т. 1 : А-К. 618 с., 2007. Т. 2 : Л-Р. 650 с. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України. К. : Знання, 2006. 510 с. . Міхелі С.В. Фізична географія Євразії: навч. посіб. К. : Перун, 2019. 286 с. Міхелі С.В. Фізична географія Північної Америки: навч. посіб. К. : Перун, 2019. 284 с. Позняк С. П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів : підручник. У 2 ч. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. Ч. 2. С. 37–188. Половина І. П. Фізична географія Європи: навч. посіб. К. : АртЕК, 1998. 272 с. Хільчевський В. К., Дубняк С. С. Основи океанології : підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. 255 Шищенко П. Г. Фізична географія СРСР. К. : Рад. школа, 1975. 325 с. Щербань М. І. Клімати Земної кулі. К. : Рад. школа, 1986. 234 с. Костів Л.Я., Шубер П.М., Буряник О.О., Карабінюк М.М. Клімат як чинник сучасного рельєфотворення північно-східного макросхилу Чорногори. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Т. 39. С. 16-26. https: // doi.org/10.26565/1992-4224-2023-39-02 Екологічна катастрофа: головні загрози нашій планеті у п'яти графіках. BBC News Україна : веб-сайт. URL : https://gn-web-assets.api.bbc.com/ngas/latest/dotcom-bootstrap.js An updated Vegetation Map of China (1:1 000 000) // Science Bulletin. 2020. V. 65. I. 13, 15. –P. 1125–1136. URL : https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2095927320302152 Assessment of Surface Water Resources of Eastern Iraq / Khayyun A. Rahi. / Hydrology. *2019. V.* 6 *(3). 57.* URL : https://doi.org/10.3390/hydrology6030057 Characteristics and changes of streamflow on the Tibetan Plateau / L. Cuo [and oth.]. / Hydrology: Regional Studies. 2014. V. 2. P. 49–68. URL : https://doi.org/10.1016/j.ejrh.2014.08.004 Cordillera. URL : https://www.britannica/com/science/cordillera Flora ii. in Persia. Flora. Encyclopaedia Iranica. URL :

	http://www.iranicaonline.org/articles/flora-ii-in-persia Flora of Peninsular Malaysia / R. Kiew. [and oth.]. / Forest Research Institute Malaysia. Edition: Malayan Forest Records. 2010. N 49. URL : https://www.biodiversitylibrary.org/part/229570 Geography India. National Forest. URL : https://www-tutorialspoint-com.translate.goog/geography/ Gudmundsson A. Dynamics of volcanic systems in Iceland: Example of Tectonism and Volcanism at Juxtaposed Hot Spot and Mid-Ocean Ridge Systems./ Earth Planet. Sci. 2000. 28:107–40. URL : https://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.earth.28.1.107 Mapping Essential Natural Capital in Amazonia: Identifying important places for biodiversity and ecosystem services. https://www.researchgate.net/publication/321304737_Mapping_Essential_Natural_Capital_in_Amazonia_Identifying_important_places_for_biodiversity_and_ecosystem_services Orogenic architecture of the Mediterranean region and kinematic reconstruction of its tectonic evolution since the Triassic / Douwe J. J.van Hinsbergen [and oth.]. // Gondwana Research. 2020. V. 81. P. 79–229. URL : https://doi.org/10.1016/j.gr.2019.07.009 Rees-Owen RL, Gill FL, Newton RJ, et al. (2018) The last forests on Antarctica: Reconstructing flora and temperature from the Neogene Sirius Group, Transantarctic Mountains. Organic Geochemistry 118: 4–14. https://www.nationalgeographic.com/environment/article/theres-a-new-ocean-now-can-you-name-all-five-southern-ocean There's a new ocean now-can you name all 5. CAPE FLORAL REGION PROTECTED AREAS (PDF) (англ.). United Nations Enviroment Program. Архів оригіналу (PDF) за 14 січня 2009 Sahara - Wildlife, Reptiles, Mammals | Britannica
Тривалість курсу	Стаціонарний курс - 120 год.
Обсяг курсу	**Стаціонарний курс: 120** годин аудиторних занять. З них 48 годин лекцій, 32 годин лабораторних занять та 40 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : Знати : природні особливості континентів і океанів та їхніх регіонів, історію вивчення природи регіонів; тектоніку, геологію, рельєф, корисні копалини, клімат, внутрішні води, ґрунти, рослинність, природні зони, їхні головні риси та сучасний стан. Вміти : застосовувати знання з географії, теорії, парадигми, концепції для дослідження та виявлення подібних та відмінних рис природи континентів та їхніх регіонів, розкриття чинників формування природи, причин територіальних відмінностей у розподілі властивостей компонентів, впливу природних умов на характер господарювання у різних регіонах, екологічних проблем. Застосовувати інформаційні технології при вивченні природи континентів і океанів та їхніх регіонів. Самостійно досліджувати природно-географічні об'єкти, процеси, явища певних регіонів із використанням теорій, парадигм, концепцій, укладати покомпонентну та комплексну характеристику природи фізико-географічних регіонів, виявляти подібні та відмінні риси їхньої природи, пояснити причини територіальних відмінностей у розподілі властивостей компонентів. Аналізувати склад і будову ландшафтів різних фізико-географічних зон континентів, розкривати зв'язки між компонентами у межах фізико-географічних регіонів, робити науково виважені висновки, інтерпретувати результати дослідження та застосовувати їх у практиці. ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. ПРН 2. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ. ПРН 3. Пояснювати особливості організації географічного простору.

	ПРН 4. Аналізувати географічний потенціал території. ПРН 5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук ПРН 7. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових ПРН 9. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (в контексті урбаністики, просторового планування і регіонального розвитку) на різних просторово-часових масштабах. ПРН 12. Знати наукові концепції суспільної та природничої географії, основні положення історії, економіки, архітектури і містобудування, щодо розуміння причинно-наслідкових зв'язків і використання їх в урбаністичних дослідженнях та просторовому плануванні. ПРН 13. Вміти опрацьовувати та систематизувати фахову наукову літературу, нормативні документи і технічну документацію в урбаністиці, просторовому плануванні та в питаннях регіонального розвитку. ПРН 14. Здійснювати просторові дослідження територіальних громад, міст, регіонів, з урахуванням національного законодавства, міжнародних практик сталого розвитку, з уніфікацією підходів та інтегруванням у європейські просторові практики. ПРН 15. Представляти результати геопросторових досліджень і спостережень в конкретний міждисциплінарний науковий продукт для управлінських муніципальних, регіональних, національних рішень просторового розвитку.
Ключові слова	Континенти (Африка, Австралія, Південна та Північна Америка, Антарктида, Євразія), Світовий океан та його частини, субконтинент, регіон, фізико-географічна країна, фізико-географічна область, природна зона
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт, семінарських занять, також студенти самосійно виконують індивідуальне завдання по обраній темі
Теми подані нижче	
Підсумковий контроль, форма	Усний іспит у кінці 6-го семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із основ фізичної географії, основ геоморфології, географії грунтів з основами грунтознавства достатніх для сприйняття категоріального апарату дисципліни, розуміння джерел _____
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції-презентації, дискусії, лабораторні та семінарські заняття
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання мультимедійного обладнання. Для вивчення курсу необхідно володіти такими програми Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point, Google Maps.
Критерії оцінювання знань студентів	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

	Критерії оцінювання і бали поточної успішності за участь у лабораторних заняттях: - У повному обсязі студент володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно виконав усі завдання – 6 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно виконав більшість завдань – 5-4 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно виконав половину завдань – 3 бали -студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно виконав меншість завдань – 1-2 бали - не володіє матеріалом, не виконав завдань – 0 балів **Самостіної роботи студентів – 4 бали** Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. **Індивідуальної роботи студентів – 4 бали** **Критерії оцінювання :** - робота виконана і захищена зідно з графіком із поясненнями і висновками та в повному обсязі – 4 бали - робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог –3 бали - робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог - 2-1 бали - робота не виконана – 0 балів **Модульний контроль – 3 бали**. Тестові завдання (їх передбачено по двох темах) із вибором відповіді проводяться у **програмі Moodle –** за кожне правильно виконане завдання виставляється ***0,1 бала. (максимально 30 × 0,1) = 3 бали*** **Екзамен– 50 балів.** **Критерії оцінювання.** Семестровий екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх студентів. Екзаменаційний білет містить **6 питань, 2-х рівнів** складності. **Перший рівень (завдання 1-5)** - теоретичні питання, які стосуються характеристики певних природних компонентів континентів чи їхніх регіонів. За кожне повністю розкрите питання студент одержує ***8 балів (максимально 8***

	× 5 = 40 балів). **Другий рівень (завдання 6) –** теоретичне питання у якому студент має аналізувати взаємовплив природних компонентів певного регіону та зробити належні висновки - максимально **10** ***балів***. Результат екзамену залежить від загальної кількості набраних балів. **Оцінка одержана на екзамені є остаточною.** **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. П**олітика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні (модулі), представленій самостійній та індивідуальній роботі, лабораторних робіт. При цьому враховуються активність студента під час лекійного та практичного заняття. Не толеруются пропуски заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену	***Приклад екзаменаційного білета при комбінованій письмово-усній формі здачі іспиту***: **ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ___1 ___** 1. Циркуляція поверхневих вод Індіського океану 2. Геолого-тектонічна будова Євразії 3. Екваторіальний кліматичний пояс Південної Америки 4. Характеристика гідромережі Африки 5. Підльодовиковий рельєф Антарктиди. 6. Фізико-географічна країна Апалачські гори
Опитування	З метою оцінювання якості викладання і отримання зворотнього зв'язку з боку студентів по завершенню курсу надано анонімну анкету-опитування. Студенти добровільно відповідають на питання про теми, засвоєння яких їм виявилось найскладнішим, вказють на найцікавіші

	теми; студенти дають рекомендації щодо покращення у майбутньому викладання тих чи інших тем, використання інших прийомів та методів

Поточний модульний контроль				Екзамен	
Лабораторні роботи - 6 тем	Індивідуальна робота студента (ІНДР)	Самостійна робота студентів	Модульний контроль	50 балів	Разом 100 балів
36 балів	4 бали	4 бали	6 балів		
50 балів				**50 балів**	
100 балів					